

**Informacja z zakresu
profilu ryzyka i poziomu kapitału**

**Kujawskiego Banku Spółdzielczego
w Aleksandrowie Kujawskim**

według stanu na 31.12.2018 roku

Spis treści:

I.	Określenie podmiotu, którego dotyczą ujawnienia.....	3
II.	Cele i strategie zarządzania rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne.....	4
1.	Cele dla istotnych rodzajów ryzyka oraz sposób ich realizacji.....	4
2.	Organizacja procesu zarządzania ryzykiem.....	10
3.	Metody pomiaru poszczególnych rodzajów ryzyka, stosowane limity ograniczające ryzyko, polityka stosowanych zabezpieczeń ograniczających ryzyko, opis innych metod ograniczania ryzyka stosowanych w Banku.....	11
4.	Adekwatność systemu zarządzania ryzykiem oraz ogólny profil ryzyka.....	18
5.	Liczba stanowisk dyrektorskich członków Zarządu i Rady Nadzorczej.....	21
6.	Polityka wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej w Banku, strategia zróżnicowania wyboru, informacja o odpowiedzialności.....	21
7.	Informacja o Komitetach powołanych w Banku.....	22
8.	System przepływu informacji w zakresie ryzyka stosowany w Banku.....	22
III.	Fundusze własne.....	23
1.	Budowa funduszy własnych.....	23
2.	Ogólny opis cech instrumentów w kapitale podstawowym Tier I.....	23
3.	Informacja w zakresie instrumentów kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier i kapitału Tier II.....	25
IV.	Wymogi kapitałowe.....	25
1.	Metoda szacowania kapitału wewnętrznego oraz przyjęty przez Bank poziom adekwatności kapitałowej.....	25
2.	Regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe w podziale na kategorie ekspozycji.....	26
3.	Łączne wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego, walutowego i operacyjnego.....	27
4.	Wymogi w zakresie bufora antycyklicznego.....	27
V.	Ryzyko kredytowe.....	28
1.	Definicja dla należności przeterminowanych i zagrożonych, podejścia w zakresie korekt wartości i rezerw celowych/odpisów dotyczących odsetek, w tym również rezerwy na ryzyko.....	28
2.	Kategorie ekspozycji kredytowych.....	29
3.	Struktura geograficzna ekspozycji kredytowych.....	30
4.	Struktura branżowa ekspozycji kredytowych.....	30
5.	Struktura ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności.....	30
6.	Zmiana stanu korekt i rezerw/odpisów z tytułu ekspozycji zagrożonych wraz z saldem początkowym i końcowym.....	31
VI.	Techniki ograniczenia ryzyka kredytowego.....	31
VII.	Korzystanie z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI.....	31
VIII.	Ryzyko rynkowe.....	31
IX.	Ryzyko operacyjne.....	31
X.	Ekspozycje kapitałowe.....	32
XI.	Ryzyko stopy procentowej w portfelu niehandlowym.....	33
XII.	Polityka zmiennych składników wynagrodzeń.....	34
XIII.	Ryzyko płynności.....	35
XIV.	Dźwignia finansowa.....	40
XV.	Kontrola wewnętrzna.....	40
XVI.	Aktywa obciążone/nieobciążone.....	44

I. Określenie podmiotu, którego dotyczą ujawnienia

Niniejsza informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału dotyczy:

Kujawskiego Banku Spółdzielczego w Aleksandrowie Kujawskim

Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB, którego głównym celem jest zapewnianie płynności i wypłacalności. Z uczestnictwa w Systemie wynikają korzyści – między innymi dostęp do środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności, oraz obowiązki, do których należy m.in. stosowanie systemu limitów ustalonych w Systemie oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.

Bank został wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego przez Sąd Rejonowy w Toruniu VII Wydział Gospodarczy KRS w dniu 21.07.2001r pod numerem 0000031149.

Bank posiada numery NIP i REGON:

- REGON 000494574 nadany w dniu 16.02.2009r.,
- NIP 891 00 04 424 nadany w dniu 24.12.1993r.

Podstawowymi jednostkami organizacyjnymi w Banku są:

- Centrala
- Oddziały.

Wg stanu na 31.12.2018r. KBS w Aleksandrowie Kujawskim prowadził działalność w niżej wymienionych placówkach:

- Centrali Banku w Aleksandrowie Kujawskim, ul. Chopina 3,
- Oddziale Aleksandrów Kujawski, ul. Chopina 3,
- Oddziale Bądkowo, ul. Włocławska 35,
- Oddziale Czernikowo, ul. Słowackiego 14,
- Oddziale Kikół, ul. Stary Rynek 10,
- Filii Waganiec, ul. Widok 1,
- Filii Zakrzewo, ul. Radziejowska 37,
- Filii Ciechocinek, ul. Broniewskiego 8a,
- Filia Toruń, ul. Szosa Lubicka 12/6
- Filii Osiećciny, Pl. Bohaterów Powstania Warszawy 12,
- Filii Lipno, ul. Mickiewicza 4, ul. Piłsudskiego 19,

Działalność operacyjna prowadzona była również za pośrednictwem bankowości internetowej.

Przedstawione w niniejszej informacji dane sporządzone zostały wg stanu na **31.12.2018r.**

Bank posiada zaangażowanie kapitałowe w następujących podmiotach (których sprawozdania nie podlegają konsolidacji ze sprawozdaniem Banku):

<i>Nazwa podmiotu</i>	<i>Kwota zaangażowania</i>	<i>Przedmiot działalności</i>	<i>Zaangażowanie kapitałowe pomniejsza/nie pomniejsza fundusze własne Banku</i>
SGB Bank S.A.	1 835 100 zł	Bank Zrzeszający	NIE
System Ochrony Instytucjonalnej IPS	1 000 zł	Spółdzielnia	NIE

II. Cele i strategie zarządzania rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne

1. Cele dla istotnych rodzajów ryzyka oraz sposób ich realizacji

- 1) **Ryzyko kredytowe** (w tym koncentracji, detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie)

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego obejmują:

- 1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
- 2) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od **2%**.
- 3) utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi i odpisami na odsetki należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej **33%**;
- 4) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów;
- 2) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności: weryfikacja ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń;
- 3) inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w Banku Zrzeszającym
- 4) utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym;
- 5) utrzymywanie aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym, tj. portfela kredytów podmiotów niefinansowych na poziomie **85%** ich udziału w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania;
- 6) dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji obejmują:

- 1) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
- 2) bezwzględne przestrzeganie limitów dużych ekspozycji określonych w CRR;

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) angażowanie się Banku w branże, w których obsłudze Bank posiada wieloletnie doświadczenie oraz ustalanie limitów koncentracji w pojedyncze branże;
- 2) ograniczenie łącznej kwoty dużych ekspozycji do poziomu **100%** uznanego kapitału;
- 3) ograniczanie ryzyka koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia w postaci hipoteki poprzez opracowanie i stosowanie odpowiednich standardów postępowania dotyczących zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka związanego z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie;
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- 3) utrzymywanie udziału portfela kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie nie wyższym od **4%** całego portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie;
- 4) zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie maksymalnie do **80%** ich udziału w portfelu kredytowym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) udzielanie kredytów zabezpieczonych hipotecznie, tym klientom detalicznym w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik Dtl) nie przekracza określonych poziomów.
- 2) stosowanie limitów LtV, na maksymalnym poziomie:
 - a) **80%** - przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych,
 - b) **90%** - przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych, gdy część ekspozycji przekraczająca 80% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP,
 - c) **75%** - w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej;
 - d) **80%** - w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej, gdy część ekspozycji przekraczająca 75% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP.
 - e) wskaźniki wymienione w lit. a-d ulegają obniżeniu o **10 p.p.** jeżeli długość okresu zaangażowania Banku w finansowanie ekspozycji kredytowej przekracza 25 lat;

- 3) kierowanie oferty kredytów hipotecznych głównie do klientów detalicznych i rolników, preferowanie zabezpieczeń hipotecznych w postaci gruntów rolnych, nieruchomości mieszkalnych, stosowanie maksymalnego okresu kredytowania **30 lat**;
- 4) stosowanie ostrożnego podejścia do wycen nieruchomości, m.in. poprzez:
 - a) dokonywanie weryfikacji wycen przez pracowników posiadających odpowiednie przeszkolenie;
 - b) zlecanie ponownych wycen, jeżeli w ocenie Banku wartość nieruchomości obniżyła się o 20% i jeżeli zabezpieczenia ekspozycji Banku na tej nieruchomości pomniejszają podstawę naliczania rezerw celowych i odpisów aktualizujących dotyczących odsetek;

Cele strategiczne w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi;
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- 3) utrzymywanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym od **4%** całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych;
- 4) zaangażowanie się w detaliczne ekspozycje kredytowe maksymalnie do **5%** ich udziału w portfelu kredytowym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) przyjęcie maksymalnego okresu kredytowania dla detalicznych ekspozycji kredytowych na **5 lat**;
- 2) udzielanie kredytów detalicznych tym klientom w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik DtI) nie przekracza określonych przez Bank poziomów.

2) Ryzyko operacyjne

Cele strategiczne w zakresie ryzyka operacyjnego obejmują:

- 1) optymalizację efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania;
- 2) racjonalizację kosztów;
- 3) zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;
- 4) automatyzację procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich;
- 5) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

1. Bank realizuje cele strategiczne poprzez opracowanie i wdrożenie:

- 1) systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, adekwatnego do profilu ryzyka Banku;
- 2) systemu zarządzania zasobami ludzkimi, który pozwala na stworzenie kultury organizacyjnej wspierającej efektywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym;
- 3) skutecznego systemu kontroli wewnętrznej pozwalającego na monitorowanie i korygowanie wykrytych nieprawidłowości (w szczególności w obszarach najbardziej narażonych na ryzyko);

- 4) odpowiednich warunków technicznych (w tym technologicznych) wspierających w sposób bezpieczny działalność Banku i przetwarzane przez niego informacje;
- 5) procedur opisujących istniejące w Banku procesy, które regularnie są dostosowywane do zmieniających warunków otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego;
- 6) planów awaryjnych i planów zachowania ciągłości działania Banku.

3) Ryzyko płynności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:

- 1) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- 2) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji,

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) utrzymywanie przez Bank nadwyżki aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni (tolerancja ryzyka płynności);
- 2) realizowanie strategii finansowania;
- 3) pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym;
- 4) utrzymywanie na bezpiecznym poziomie nadzorczych miar płynności, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych;
- 5) utrzymywanie wymogu pokrycia płynności (wskaźnika LCR) oraz stabilnego finansowania (wskaźnika NSFR) przynajmniej na poziomie określonym w Planie Naprawy jako poziom ostrzegawczy;
- 6) finansowanie na bezpiecznym poziomie kredytów powiększonych o majątek trwały przez depozyty powiększone o fundusze własne z zachowaniem limitu przyjętego w Systemie Ochrony;
- 7) utrzymywanie płynnościowej struktury bilansu na poziomie zapewniającym występowanie nadwyżki skumulowanych aktywów nad skumulowanymi pasywami w okresie do 1 roku oraz nadwyżki skumulowanych pasywów nad skumulowanymi aktywami w okresie powyżej 1 roku;
- 8) zapewnienie globalnej wypłacalności Banku, oznaczającej posiadanie skumulowanej luki płynności (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych oraz funduszy własnych w pasywach) na poziomie nieujemnym;
- 9) dywersyfikacja źródeł finansowania poprzez ograniczanie udziału środków dużych deponentów;
- 10) identyfikacja wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia postępowanie według procedur awaryjnych określonych w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

4) Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:

- 1) optymalizację wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
- 2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
- 3) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej, lecz nie więcej niż **25% annualizowanego wyniku odsetkowego dla ryzyka przeszacowania oraz 12% annualizowanego wyniku odsetkowego dla ryzyka bazowego**;

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) ograniczenie ryzyka stopy procentowej tylko do portfela bankowego i tylko do pozycji wynikających z produktów bilansowych;
- 2) ograniczenie kwoty pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku do maksymalnie **1%** sumy bilansowej;
- 3) zmniejszanie ryzyka bazowego poprzez:
 - a) stosowanie dla produktów klientów stóp bazowych w postaci stawek własnych Banku (w zakresie przewidzianym w przepisach prawa),
 - b) oferowanie klientom produktów depozytowych, których oprocentowanie uzależnione byłoby od stawek rynkowych (stóp rynku międzybankowego);
- 4) dążenie do wypracowywania jak największych przychodów pozaodsetkowych.

5) Ryzyko walutowe

Cele strategiczne w zakresie działalności walutowej obejmują:

- 1) obsługę klientów Banku w zakresie posiadanych uprawnień walutowych;
- 2) zapewnienie klientom Banku kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, obsługi kasowej, realizacji przelewów otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu dewizowego za pośrednictwem Banku Zrzeszającego;
- 3) minimalizowanie ryzyka walutowego.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) dążenie do utrzymania domkniętych indywidualnych pozycji walutowych, tak, aby pozycja walutowa całkowita nie przekroczyła **2%** funduszy własnych Banku;
- 2) prowadzenie transakcji wymiany walut z Bankiem Zrzeszającym polegających na zagospodarowywaniu nadwyżek środków walutowych oraz domykaniu otwartych pozycji walutowych Banku; transakcje walutowe nie mają charakteru spekulacyjnego;
- 3) utrzymywanie poziomu aktywów płynnych w walutach obcych, które zaspokoją wpływy netto w danej walucie obcej;
- 4) podnoszenie kwalifikacji kadry oraz ścisłą współpracę w tym zakresie z Bankiem Zrzeszającym;
- 5) niedokonywanie transakcji w walutach niewymienialnych.

6) Ryzyko kapitałowe

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kapitałowego obejmują:

- 1) dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności;
- 2) ograniczenie wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej;
- 3) posiadanie minimalnej wielkości łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie **15%**;
- 4) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału Tier I na poziomie **15%**;
- 5) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie **15%**;
- 6) obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na maksymalnym poziomie **80%**; tym samym posiadanie wewnętrznego współczynnika kapitałowego na minimalnym poziomie **10%**;
- 7) dążenie do takiej struktury funduszy Tier I, aby kapitał rezerwowy stanowił **90%** kapitału Tier I;
- 8) dywersyfikacja funduszu udziałowego poprzez ograniczenie pakietu udziałów jednego członka do max 60 udziałów nie więcej jednak niż równowartość **5%** funduszu udziałowego; zwiększenie pakietu udziałów powyżej 5% funduszu udziałowego wymaga zgody Spółdzielni.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) przekazywanie na fundusze własne minimum **80%** nadwyżki bilansowej;
- 2) posiadanie zaangażowania w kapitał zakładowy (akcyjny) Banku Zrzeszającego na poziomie minimum **0,5%** sumy bilansowej Banku¹;
- 3) ograniczenie jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, bankach krajowych, zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych Banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla celów określonych w pkt 3), 4) i 5);
- 4) nie angażowanie się kapitałowe w podmioty będące Uczestnikami Systemu Ochrony, za wyjątkiem Banku Zrzeszającego.

7) Ryzyko braku zgodności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka braku zgodności obejmują:

- 1) zapewnienie działania Banku zgodnego z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi;
- 2) zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
- 3) dążenie i dbałość o:
 - a) wizerunek zewnętrzny Banku rozumiany jako instytucja zaufania publicznego,
 - b) pozytywny odbiór Banku przez klientów,
 - c) przejrzystość działań Banku wobec klientów,
 - d) stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank.

¹ Według stanu sumy bilansowej na koniec roku poprzedzającego przydział akcji nowej emisji.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie i raportowanie w zakresie ryzyka braku zgodności;
- 2) projektowanie i wprowadzenie bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
- 3) sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności;
- 4) systematyczne podnoszenie kompetencji komórki ds. zgodności.

2. Organizacja procesu zarządzania ryzykiem
--

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem zorganizowany jest na dwóch niezależnych poziomach:

- 1) na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;
- 2) na drugi poziom składa się:
 - a) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, na które składa się: identyfikacja, pomiar lub szacowanie, kontrola, monitorowanie oraz sprawozdawanie ryzyka,
 - b) działalność komórki do spraw zgodności.

Zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie jest niezależne od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie.

Zgodnie z obowiązującą w Banku strukturą organizacyjną:

- 1) w ramach poziomu pierwszego funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:
 - a) komórka zarządzania „wolnymi środkami”- Zespół Księgowości Rozliczeń i Sprawozdawczości,
 - b) Oddziały.
- 2) w ramach poziomu drugiego funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:
 - a) Zespół ds. Analiz Ryzyka,
 - b) Zespół Analiz Kredytowych,
 - c) Stanowisko ds. Monitoringu, Restrukturyzacji i Windykacji,
 - d) Stanowisko Kontroli Wewnętrznej,
 - e) Komórka ds. zgodności.

Rada Nadzorcza w systemie zarządzania ryzykiem sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność.

Zarząd w systemie zarządzania ryzykiem projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie, spójnego ze strategią zarządzania Bankiem, systemu zarządzania ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest przez poszczególnych członków Zarządu w ramach przypisanych im obowiązków przy czym nadzór drugim poziomem zarządzania przypisany jest Prezesowi Zarządu.

3. Metody pomiaru poszczególnych rodzajów ryzyka, stosowane limity ograniczające ryzyko, polityka stosowanych zabezpieczeń ograniczających ryzyko, opis innych metod ograniczania ryzyka stosowanych w Banku

1) Ryzyko kredytowe

Pomiar ryzyka kredytowego Bank dzieli na dwa poziomy:

a) indywidualny

b) portfelowy,

w ramach których ryzyko jest mierzone odpowiednio poprzez:

a) wycenę każdej ekspozycji i tworzenie rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów,

b) dla portfela kredytowego:

- ocenę struktury podmiotowej, rodzajowej i jakościowej portfela kredytowego,
- ocenę poziomu wskaźnika kredytów zagrożonych, badanie udziału portfeli kredytów zagrożonych w podportfelach kredytowych,
- ocenę wielkości salda rezerw celowych w porównaniu wielkością wyniku na działalności bankowej i wielkością wyniku finansowego Banku,
- ocenę stopnia pokrycia rezerwami celowymi kredytów zagrożonych,
- ocenę wartości odzysku z zabezpieczeń oraz poziomu pokrycia kredytów zabezpieczeniami,
- monitorowania kredytów, ich struktury, czynników ryzyka,
- analizę ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe,
- analizę ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji,
- ocenę skali stosowanych odstępstw od warunków kredytowania i ich wpływu na ryzyko,
- przeprowadzaniu testów warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko kredytowe poprzez:

- prowadzenie odpowiedniej polityki kredytowej, w tym standardów kredytowych dotyczących oceny zdolności kredytowej,
- stosowanie zabezpieczeń spłaty kredytów,
- stosowanie systemu limitów,
- posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów kredytowych.

W obszarze ryzyka kredytowego Bank stosuje następujące limity:

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>wartość</i>
Max poziom wskaźnika należności zagrożonych	2%
Minimalny poziom wskaźnika orezerwowania	33%
Max poziom portfela kredytów podmiotów niefinansowych (wg wartości bilansowej netto) w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania	85%
Max limity wewnętrzne determinujące strukturę kredytów ogółem:	
<i>Rodzaj kredytowanego podmiotu</i>	
Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	5%
Przedsiębiorcy indywidualni	5%
Osoby prywatne	20%
Rolnicy indywidualni	90%
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	0,5%
Instytucje samorządowe	40%

<i>Rodzaj portfela kredytowego</i>	
Kredyty w rachunku bieżącym	15%
Kredyty operacyjne	40%
Kredyty inwestycyjne	60%
Kredyty mieszkaniowe	15%
Kredyt związane z funkcjonowaniem kart kredytowych	0,5%
Pozostałe kredyty i pożyczki	5%
Limity wewnętrzne determinujące max kwoty jednostkowe:	
Kredyty na działalność gospodarczą	2.000 tys. zł
<i>Kredyt preferencyjny na finansowanie działalności rolniczej i przetwórstwa rolno-spożywczego</i>	
Podstawowa działalność rolnicza	2.000 tys. zł
Przetwórstwo rolno-spożywcze	2.500 tys. zł
Kredyt dla jednostek samorządu terytorialnego	20.000 tys. zł
Kredyt konsumpcyjny zabezpieczony hipotecznie	80 tys. zł
Kredyt konsumencki	255,55 tys. zł
Kredyt mieszkaniowy	600 tys. zł
Kredyt konsolidacyjny	400 tys. zł
Pożyczka hipoteczna udzielona osobom prowadzącym działalność gospodarczą/rolniczą	300 tys. zł
Pożyczka hipoteczna udzielona osobom nie prowadzącym działalności gospodarczej/rolniczej	500 tys. zł
Gwarancja lub poręczenie udzielone na zlecenie podmiotu finansowego	500 tys. zł
Gwarancja lub poręczenie udzielone na zlecenie podmiotu niefinansowego	500 tys. zł
Gwarancja lub poręczenie udzielone na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego	5.000 tys. zł
Limity wewnętrzne określające max okres kredytowania (w latach):	
Kredyt w rachunku bieżącym/kredyt w rachunku bieżącym AGRO/kredyt w rachunku bieżącym BIZNES LINIA	3
Kredyt w rachunku bieżącym rewolwingowy	1
Kredyt odnawialny w ROR	5
Rolkredyt	5
Kredyt gotówkowy	5
Kredyt mieszkaniowy i konsolidacyjny	30
Kredyt konsumpcyjny zabezpieczony hipotecznie	10
Pożyczki hipoteczne	30
Kredyt na kolektory słoneczne	7
Kredyt obrotowy	3
Kredyt obrotowy preferencyjny	4
Kredyt inwestycyjny komercyjny	15
Kredyt inwestycyjny preferencyjny	15
Kredyty związane z funkcjonowaniem kart kredytowych	4
Karta kredytowa charge	2
Gwarancja	5
Kredyt Unijny SGB	15
Kredyt konsumencki	5
Kredyt płatniczy	90 dni
Max limity udziału portfela kredytowego w stosunku do:	
-depozytów	90%
-funduszy własnych	700%
-sumy bilansowej	80%
Max udział ekspozycji kredytowych, w których dokonano odstępstw skutkujących podejmowaniem podwyższonego ryzyka kredytowego w portfelu kredytowym ogółem (bilans)	5%

Max limit koncentracji w jeden podmiot lub podmioty powiązane	24% kapitału uznanego
Max limit koncentracji wobec członków Rady Nadzorczej, członków Zarządu, pracowników zajmujących kierownicze stanowiska, podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie z członkiem Rady Nadzorczej, członkiem Zarządu, pracownikiem zajmującym stanowisko kierownicze	24% kapitału uznanego
Max limit na łączną kwotę ekspozycji wobec jednego podmiotu lub grupy powiązanych klientów dla dużych ekspozycji	100% kapitału uznanego
Max limit na łączną kwotę ekspozycji wobec jednego podmiotu lub grupy powiązanych klientów dla istotnych ekspozycji	150% kapitału uznanego
Max limit koncentracji w ten sam sektor gospodarczy oraz wobec klientów prowadzących tę samą działalność lub dokonujących obrotu tymi samymi towarami	
- rolnictwo,	500% kapitału uznanego
- wytwarzanie i zaopatrywanie energią elektryczną, gaz, wodę	50% kapitału uznanego
- budownictwo	50% kapitału uznanego
- handel hurtowy i detaliczny	50% kapitału uznanego
- hotele i restauracje	50% kapitału uznanego
- transport gospodarka magazynowa i łączność	50% kapitału uznanego
- obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	50% kapitału uznanego
- administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne	300% kapitału uznanego
- edukacja	50% kapitału uznanego
- ochrona zdrowia i pomoc społeczna	50% kapitału uznanego
- działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	50% kapitału uznanego
- inne	50% kapitału uznanego
Max limit koncentracji w ten sam rodzaj lub dostawcę zabezpieczenia	
weksel własny i poręczenie wekslowe	300% kapitału uznanego
poręczenie cywilne	50% kapitału uznanego
zastaw rejestrowy	50% kapitału uznanego
przewłaszczenie na zabezpieczenie	50% kapitału uznanego
blokada środków na rachunku bankowym	50% kapitału uznanego
kaucja	50% kapitału uznanego
Przelew / cesja wierzytelności	100% kapitału uznanego

hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	100% kapitału uznanego
hipoteka pozostała	500% kapitału uznanego
gwarancja	50% kapitału uznanego
ubezpieczenie kredytu	50% kapitału uznanego
pozostałe zabezpieczenia	50% kapitału uznanego
Max limity wewnętrzne stanowiące wartość bilansową kapitału i udzielonych zobowiązań pozabilansowych w zakresie DEK, w odniesieniu do sektora niefinansowego ze względu na rodzaj produktu:	
Kredyty gotówkowe	3%
Limity w ROR	0,5%
Karty kredytowe	0,5%
Kredyty mieszkaniowe niezabezpieczone hipotecznie	2%
Kredyty studenckie	1%
Pozostałe kredyty	0,5%
Max limity wewnętrzne stanowiące wartość bilansową kapitału i udzielonych zobowiązań pozabilansowych DEK, w odniesieniu do portfela DEK ze względu na rodzaj produktu:	
Kredyty gotówkowe	75%
Limity w ROR	15%
Karty kredytowe	3%
Kredyty mieszkaniowe niezabezpieczone hipotecznie	30%
Kredyty studenckie	20%
Pozostałe kredyty	3%
Limity wewnętrzne determinujące strukturę portfela EKZH (wartość bilansowa kapitału i udzielonych zobowiązań pozabilansowych):	
ze względu na rodzaj kredytowanego podmiotu	
Przedsiębiorstwa, spółki prywatne, spółdzielnie	Max 10%
Przedsiębiorcy indywidualni	Max 5%
Osoby fizyczne	Max 25%
Rolnicy indywidualni	Max 90%
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	Max 0,5%
Instytucje samorządowe	Max 0,5%
ze względu na rodzaj produktu	
Operacyjne	Max 25%
Inwestycyjne	Max 80%
Mieszkaniowe	Max 25%
Pożyczki hipoteczne	Max 3%
ze względu na długość okresu kredytowania	
Kredyty udzielone na okres 5 lat	Max 25%
Kredyty udzielone na okres powyżej 5 lat do 10 lat włącznie	Max 25%
Kredyty udzielone na okres powyżej 10 lat do 20 lat włącznie	Max 70%
Kredyty udzielone na okres powyżej 20 lat	Max 15%
ze względu na rodzaj nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie	
Mieszkalna	Max 25%
Komercyjna	Max 95%
zakres własności nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie	
Nieruchomość w całości jest własnością kredytobiorcy	Min 90%
Nieruchomość nie jest w całości własnością kredytobiorcy	Max 5%

2) Ryzyko operacyjne

Pomiar ryzyka operacyjnego odbywa się z dwóch punktów widzenia:

- na podstawie incydentów/zdarzeń operacyjnych, które miały miejsce
- na podstawie oceny zdarzeń, które mogą zaistnieć/zdarzeń potencjalnych, w oparciu o:

- „mapę ryzyka operacyjnego”,
- testy warunków skrajnych,
- Kluczowe Wskaźniki Ryzyka,
- samoocenę ryzyka,

Bank ogranicza ryzyko operacyjne poprzez:

- wdrożenie regulacji wewnętrznych opisujących realizowane w Banku procesy, systemy i oferowane Klientom produkty,
- wydawanie rekomendacji lub zaleceń, które pozwalają na zminimalizowanie ryzyka,
- stosowanie mechanizmów kontrolnych (m.in. wprowadzenie w Banku systemu zatwierdzania/akceptacji „na drugą rękę”, regularne przeprowadzanie kontroli wewnętrznych),
- transferowanie ryzyka,
- stosowanie planów ciągłości działania.

W obszarze ryzyka operacyjnego Bank stosuje następujące limity:

Rodzaj limitu	wartość
Globalny limit strat	20% wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne
Wartości progowe sum strat z podziałem na rodzaje zdarzeń globalnego limitu strat:	
1. Oszustwo wewnętrzne	1%
2. Oszustwo zewnętrzne	1%
3. Praktyka kadrowa i bezpieczeństwo pracy	4%
4. Klienci, produkty i praktyka biznesowa	3%
5. Uszkodzenia aktywów	1%
6. Zakłócenia działalności i błędy systemów	9%
7. Dokonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami	1%
Limit tolerowanej częstotliwości występowania incydentów (w okresie kwartalnym)	500 incydentów

3) Ryzyko płynności (opisane również szerzej w części XIII)

Bank zarządza, w tym mierzy ryzyko płynności w trzech horyzontach czasowych:

- płynności dziennej,
- płynności krótkoterminowej (do 30 dni) – stosując przepływy pieniężne,
- płynności strukturalnej (wynikającej z wszystkich aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych, w tym płynności średnio- i długoterminowej) – stosując:
 - ocenę stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym zwłaszcza depozytów (m.in. ustalenie poziomu osadu, uzależnienie od finansowania dużych deponentów, osób wewnętrznych, jednostek samorządu terytorialnego),

- zestawienie urealnionych terminów płatności aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych – Lukę płynności,
- analizę wskaźników płynnościowych,
- ocenę poziomu aktywów płynnych,
- testy warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez:

- stosowanie systemu limitów,
- monitorowanie i reagowanie na sygnały wczesnego ostrzegania,
- utrzymywanie aktywów nieobciążonych zabezpieczających sytuację kryzysową w określonym „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni,
- posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów płynności.

W obszarze ryzyka płynności Bank stosuje następujące limity:

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>wartość</i>
Limit luki niedopasowania:	
przedział do 1 tygodnia	min 1,00
przedział do 1 miesiąca	min 1,00
przedział do 3 miesięcy	min 1,00
przedział do 6 miesięcy	min 1,00
przedział do 12 miesięcy	min 1,00
przedział powyżej 1 roku	max 1,00
przedział powyżej 2 lat	max 1,00
przedział powyżej 5 lat	max 1,00
przedział powyżej 10 lat	max 1,00
przedział powyżej 20 lat	max 1,00
skumulowana luka płynności	min 1,00
Pozostałe limity:	
Udział zobowiązań pozabilansowych udzielonych w sumie bilansowej	max 10,00
Udział łącznej kwoty środków zgromadzonych przez dużych deponentów w bazie depozytowej	max 10,00
Udział depozytów powiększonych o fundusze własne w kredytach powiększonych o majątek trwały	min 105,00
Wewnętrzny wskaźnik NSFR*	min 111,00
Wskaźnik zrywalności	max 5,00
Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	min 1,00
Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	min 1,00
LCR*	100 %

* poziom określony w Grupowym Planie Naprawy jako ostrzegawczy

4) Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Bank mierzy ryzyko stopy procentowej dla dwóch istotnych rodzajów tego ryzyka:

- przeszacowania wynikającego z niedopasowania terminów przeszacowania pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
 - bazowego spowodowanego niedoskonałą korelacją zmian stóp referencyjnych,
- w oparciu o:
- Lukę stopy procentowej,
 - ocenę wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy Banku,
 - analizę wskaźników,
 - testy warunków skrajnych

Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez:

- a) stosowanie systemu limitów,
- b) dopasowywanie (w ramach możliwości) terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp procentowych oraz stóp referencyjnych.

W obszarze ryzyka stopy procentowej Bank stosuje następujące maksymalne limity:

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>wartość</i>
Zmiana wartości ekonomicznej Banku do kapitału uznanego Banku	0,5 %
Zmiana wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania (200 bp) do kapitału uznanego Banku	18 %
Zmiana wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania i bazowego (200 bp) do kapitału uznanego Banku	16 %
Zmiana wyniku odsetkowego z tytułu łącznego ryzyka bazowego (100 bp) do annualizowanego wyniku odsetkowego	12%
Zmiana wyniku odsetkowego z tytułu łącznego ryzyka przeszacowania (100 bp) do annualizowanego wyniku odsetkowego	25%

5) Ryzyko walutowe

Bank mierzy ryzyko walutowe w oparciu o:

- wyznaczanie pozycji walutowych
- ocenę wpływu zmian kursów walutowych na wynik finansowy Banku,
- analizę wskaźników,
- testy warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko walutowe poprzez:

- a) stosowanie systemu limitów,
- b) domykanie pozycji walutowych.

W obszarze ryzyka walutowego Bank stosuje następujące maksymalne limity:

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>wartość</i>
Całkowita pozycja walutowa	2,00% funduszy własnych
Otwarta indywidualna pozycja walutowa netto w odniesieniu do:	
EUR	2,00% funduszy własnych
USD	1,00% funduszy własnych
GBP	1,00% funduszy własnych
Łączny limit na sumę wartości bezwzględnych indywidualnych pozycji walutowych w odniesieniu do: SEK, NOK, DKK, CZK	0,50% funduszy własnych

6) Ryzyko kapitałowe

Bank mierzy ryzyko kapitałowe poprzez:

- a) wyznaczanie wymogów kapitałowych, w ramach kapitału regulacyjnego,
- b) szacowanie kapitału wewnętrznego na istotne rodzaje ryzyka,
- c) ocenę współczynników kapitałowych,
- d) ocenę relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych,

e) dokonywanie testów warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko kapitałowe poprzez:

- a) utrzymywanie odpowiedniego poziomu współczynników kapitałowych oraz relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych,
- b) posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów kapitałowych.

W stosuje następujące maksymalne limity alokacji kapitału:

<i>Rodzaj ryzyka</i>	<i>Wartość % w stosunku do funduszy własnych</i>
ryzyko kredytowe:	57%
- kapitał regulacyjny na ryzyko kredytowe	46%
- dodatkowy wymóg kapitałowy	11%
ryzyko operacyjne:	7%
- kapitał regulacyjny na ryzyko operacyjne	7%
- dodatkowy wymóg kapitałowy	0%
ryzyko walutowe:	1%
- kapitał regulacyjny na ryzyko walutowe	0%
- dodatkowy wymóg kapitałowy	1%
na ryzyko koncentracji	1%
na ryzyko płynności	2%
na ryzyko stopy procentowej	12%
na ryzyko kapitałowe	0%
Kapitał regulacyjny	53%
Kapitał wewnętrzny	80%

7) Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności zostało uznane przez Bank jako ryzyko trudnomierzalne, stąd Bank ocenia ryzyko braku zgodności tylko poprzez szacowanie jakościowe.

Szacowanie jakościowe odbywa się w dwóch wymiarach:

- 1) oceny skutków zdarzeń, które mogą wystąpić (w ramach ryzyka operacyjnego);
- 2) oceny skutków zdarzeń, których wystąpienie zostało zarejestrowane w oparciu o rejestr naruszeń compliance.

4. Adekwatności systemu zarządzania ryzykiem oraz ogólny profil ryzyka

Zarząd Kujawskiego Banku Spółdzielczego w Aleksandrowie Kujawskim oświadcza, że funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem jest adekwatny do skali oraz złożoności prowadzonej przez Bank działalności.

Profil ryzyka Banku, w ujęciu ilościowym Bank określa poprzez wskazanie udziału kapitału wewnętrznego na poszczególne rodzaje ryzyka w funduszach własnych.

Na datę sporządzenia informacji profil ryzyka Banku przedstawiał się następująco:

Rodzaj ryzyka	Wartość % w stosunku do funduszy własnych
Ryzyko kredytowe	32,27%
Ryzyko rynkowe	0,34%
Ryzyko operacyjne	5,94%
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	9,99%
Ryzyko płynności	0,32%

Nazwa limitu	Wysokość limitu	Wartość	Stopień realizacji
Ryzyko kredytowe			
łączna wartość aktywów (wg wartości bilansowej) w postaci: papierów wartościowych (nie będących papierami wartościowymi Skarbu Państwa, Narodowego Banku Polskiego, akcjami banku zrzeszającego), jednostek funduszy inwestycyjnych, udziałów	0	0,00%	X
Wartość portfela o charakterze handlowym	0	0,00%	X
Udział kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym	Max 2%	0,97%	48,50%
Udział portfela kredytów podmiotów niefinansowych w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania	Max 85%	47,58%	55,98%
Udział rezerwa celowych od należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych w należnościach zagrożonych tych podmiotów (poziom orezerwowania)	Min 33%	33,21%	100,64%
łączna kwota dużych ekspozycji do kapitału uznanego	Max 100%	17,43%	17,43%
Udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu kredytowym	Max 80%	51,91%	64,89%
Udział zagrożonych ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie ogółem	Max 4%	1,66%	41,50%
Udział detalicznych ekspozycji kredytowych w portfelu kredytowym	Max 5%	2,5%	50,00%
Udział zagrożonych detalicznych ekspozycji kredytowych w detalicznych ekspozycjach kredytowych ogółem	Max 4%	0,05%	1,25%
Ilość ekspozycji kredytowych udzielonych poza obowiązującymi standardami kredytowania (w 2018 roku)	Na podstawie rejestru	216 ekspozycji kredytowych	-----
Wartość ekspozycji kredytowych udzielonych poza obowiązującymi standardami kredytowania (w 2018 roku)	Na podstawie rejestru	13 669 363,20 zł	-----
Wartość ekspozycji kredytowych udzielonych poza obowiązującymi standardami kredytowania (w 2018 roku) w relacji do średniej wartości portfela kredytowego obliczonej wg stanów z końca miesiący analizowanego okresu	Na podstawie rejestru	9,26%	-----
Ryzyko operacyjne			
Globalny limit strat (jako % wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne obliczonego) z podziałem na:	Max 20% (293,80 tys. zł)	38,95 tys. zł	13,26%
- oszustwa wewnętrzne	Max 1% (14,69 tys. zł)	0,00	0,00%

- oszustwa zewnętrzne	Max 1% (14,69 tys. zł)	0,00	0,00%
- zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	Max 4% (58,76 tys. zł)	0,00	0,00%
- klienci, produkty i normy prowadzenia działalności	Max 3% (44,07 tys. zł)	5,35 tys. zł	12,15%
- szkody w rzeczowych aktywach trwałych	Max 1% (14,69 tys. zł)	0,00	0,00%
- zakłócenia działalności gospodarczej i awarie systemu	Max 9% (132,21 tys. zł)	33,38 tys. zł	25,24%
- wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami	Max 1% (14,69 tys. zł)	0,23 tys. zł	1,53%
Ryzyko walutowe			
Udział całkowitej pozycji walutowej w funduszach własnych	Max 2%	0,60%	30,00%
Ryzyko płynności			
Ilość przypadków przekroczenia nadzorczej miary płynności M3	0	0	x
Ilość przypadków przekroczenia nadzorczej miary płynności M4	0	0	x
Ilość przekroczeń limitu luki płynności skumulowanej	0	11 razy	x
Wskaźnik LCR (poziom określony w Grupowym Planie Naprawy jako ostrzegawczy)	Min 100%	96,65%	96,65%
Wskaźnik NSFR (poziom określony w Grupowym Planie Naprawy jako ostrzegawczy)	Min 111%	127,00	114,41%
Depozyty podmiotów niefinansowych w stosunku do pasywów ogółem	Min 60%	70,55%	117,58%
Finansowanie kredytów (wartość nominalna –esp-rezerwy celowe) powiększonych o majątek trwały przez depozyty powiększone o fundusze własne	Min 105%	130,68%	124,46%
Ryzyko stopy procentowej			
Udział pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku w sumie aktywów oprocentowanych	Max 1%	0,00%	0,00%
Udział pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku w sumie pasywów oprocentowanych	Max 1%	0,00%	0,00%
Iloraz aktywów wrażliwych o oprocentowaniu uzależnionym od stawek własnych Banku w pasywach wrażliwych o oprocentowaniu uzależnionym od stawek własnych Banku	1	0,03%	3%
Maksymalna dopuszczalna zmiana wyniku odsetkowego z tytułu łącznego ryzyka przeszacowania jako % annualizowanego wyniku odsetkowego	Max 25%	24,76%	99,04%
Maksymalna dopuszczalna zmiana wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka bazowego jako % annualizowanego wyniku odsetkowego	Max 12%	3,86	32,17%

Ryzyko kapitałowe			
Łączny współczynnik kapitałowy	Min 15%	20,94%	139,60%
Współczynnik kapitału Tier I	Min 15%	20,94%	139,60%
Udział kapitału wewnętrznego w funduszach własnych	Max 80%	55,52%	69,40%
Wskaźnik dźwigni finansowej	Min 8%	11,42%	142,75%

5. Liczba stanowisk dyrektorskich członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Poszczególni członkowie Zarządu lub Rady Nadzorczej Banku nie sprawują stanowisk dyrektorskich.

6. Polityka wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej w Banku, strategia zróżnicowania wyboru, informacja o odpowiedniości

Kujawski Bank Spółdzielczy w Aleksandrowie Kuj. ujawnia informacje o spełnieniu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa Ustawy Prawo bankowe:

Rada Nadzorcza składa się z 12 członków powołanych przez Zebrania Grup Członkowskich na 4-letnią kadencję. Podstawową misją Rady jest wykonywanie funkcji nadzorczej. Rada sprawuje stały nadzór nad działalnością Banku we wszystkich dziedzinach. Członkowie Rady Nadzorczej posiadają odpowiednie kompetencje do prowadzenia spraw i dają rękojmię należytego wykonania powierzonych im obowiązków. Reprezentują wysoki poziom etyczny oraz są w stanie poświęcić niezbędną ilość czasu, pozwalającą w sposób właściwy wykonywać funkcje w Radzie Nadzorczej oraz poszczególni jej członkowie przy wykonywaniu nadzoru kierują się obiektywną oceną i osądem. Skład liczebny Rady jest adekwatny do charakteru i skali prowadzonej przez Bank działalności.

W Banku funkcjonuje „Procedura oceny kwalifikacji członków Zarządu oraz Zarządu Kujawskiego Banku Spółdzielczego w Aleksandrowie Kujawskim”. Celem oceny jest stwierdzenie czy poszczególni członkowie Zarządu z osobna oraz Zarząd kolegiąlnie dają rękojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, w tym prowadzenia działalności bankowej z zachowaniem bezpieczeństwa wkładów i lokat w nim zgromadzonych, a także czy posiadają wiedzę, doświadczenie i umiejętności niezbędne do realizacji zarządzania ryzykiem oraz czy ich reputacja osobista nie stwarza zagrożenia dla utraty reputacji Banku.

Rada Nadzorcza Banku dokonała oceny odpowiedzialności Członków Zarządu, podczas której oceniła wykształcenie, posiadane kwalifikacje, doświadczenie zawodowe, właściwość postawy wobec pełnionej funkcji, a także omówiła odpowiedzialności w zakresie nieposzlakowanej opinii. Na podstawie dokonanej oceny stwierdzono, iż członkowie Zarządu dają rękojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, w tym prowadzenia działalności Banku z zachowaniem bezpieczeństwa wkładów i lokat w nim zgromadzonych oraz posiadają wiedzę, doświadczenie i umiejętności niezbędne do realizacji zarządzania ryzykiem. Reputacja Członków Zarządu nie stwarza zagrożenia dla utraty reputacji Banku. Rada uznała, że postawa Członków Zarządu oraz ich zaangażowanie w realizowane czynności wpływają na stabilizację zarówno ekonomiczno-finansową, jak i pozwala na budowanie pozytywnego wizerunku oraz

umacnianie reputacji banku i postrzeganie jako instytucji zaufania publicznego, bezpiecznej i przyjaznej klientowi.

7. Informacja o Komitetach powołanych w Banku

W Banku funkcjonuje Komitet Kredytowy pełniący rolę opiniotwórczą. Komitet Kredytowy w 2018 roku odbył 78 protokołowanych posiedzeń.

8. System przepływu informacji w zakresie ryzyka stosowany w Banku

System przepływu informacji w zakresie ryzyka dotyczy głównie istotnych rodzajów ryzyka i odbywa się zgodnie z wewnętrzną procedurą Banku.

W ramach informacji zarządczej z obszaru każdego ryzyka sprawozdawane są:

- wyniki pomiaru ryzyka (wynikające z pomiarów opisanych w części II.3), w tym wyniki testów warunków skrajnych,
- informacja o realizacji przyjętych w Banku limitów,
- wnioski dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

Raporty z zakresu ryzyka płynności pozwalają Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności;
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji;
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością umożliwiającą dostarczenie informacji o zmianach profilu ryzyka Banku. Zakres oraz szczegółowość sprawozdań wewnętrznych są dostosowane do rodzaju raportowanego ryzyka oraz odbiorców informacji.

Informacje z poziomu wykorzystania limitów otrzymuje z częstotliwością miesięczną Zarząd Banku w zakresie:

- ryzyka kredytowego,
- ryzyka płynności,
- ryzyka stopy procentowej,
- ryzyka walutowego,
- adekwatności kapitałowej.

Raporty z zakresu oceny poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka Banku otrzymują:

a) Zarząd Banku w cyklach kwartalnych w zakresie:

- ryzyka kredytowego i koncentracji (w tym windykacja, restrukturyzacja, odzysk),
- ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych,
- ryzyka płynności,
- ryzyka stopy procentowej,
- ryzyka walutowego,
- ryzyka operacyjnego,
- ryzyka braku zgodności

b) Zarząd Banku w cyklach półrocznych w zakresie:

- ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

c) Zarząd Banku w cyklach rocznych w zakresie:

- pogłębionej płynności długoterminowej.

Rada Nadzorcza otrzymuje raporty w cyklach kwartalnych, półrocznych lub rocznych.

III. Fundusze własne**1. Budowa funduszy własnych**

Szczegółowe informacje na temat poszczególnych elementów funduszy własnych zawiera poniższa tabela:

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota (w tys. zł)	Opis głównych cech instrumentów	Przepis Rozporządzenia CRR
1.	Kapitał rezerwowy (fundusz zasobowy rezerwow)	24 308,00	Fundusz tworzony z odpisów z zysków za kolejne lata (niepodzielny) oraz wpłat wpisowego	Art.29 ust .1.
2.	Fundusz ogólnego ryzyka	0,00	Fundusz tworzony z odpisów z zysków za kolejne lata	Art.26.ust.1.
3.	Fundusz udziałowy	653,00	Wartość udziałów członkowskich	Instrumenty kapitałowe wyemitowane w związku z zastosowaniem zasad praw nabytych w odniesieniu do instrumentów stanowiących pomoc państwa , które spełniają wymogi zakwalifikowania do CET1 określone w art.484-487.
4.	Wartości niematerialne i prawne	-458,00	Wartość netto wartości niematerialnych i prawnych pomniejszająca fundusze własne zgodnie z zapisami art.127 Prawa Bankowego	Art.36 ust.1 lit b)
5.	Skumulowane inne całkowite dochody	216,00		Art.4 ust1 pkt100 i art. 26 ust 1 lit d)
6.	Inne pozycje lub korekty kapitału CET1	0,00		Art.6
7.	TIER I	24 719,00		
8.	TIER II	0,00		
9.	FUNDUSZE WŁASNE	24 719,00		

2. Ogólny opis cech instrumentów w kapitale podstawowym Tier I

1. Fundusze własne Banku obejmują:
 - 1) kapitał Tier I;
 - 2) kapitał Tier II.
2. Kapitał Tier I Banku obejmuje:
 - 1) kapitał podstawowy Tier I, na który składają się:
 - a) wpłacony fundusz udziałowy,
 - b) zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego, obliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszone o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych

- niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów, po uzyskaniu zgody KNF,
- c) niepodzielony zysk z lat ubiegłych, po podjęciu przez Bank decyzji potwierdzającej ostateczny wynik finansowy,
 - d) w ramach skumulowanych, innych całkowitych dochodów:
 - fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego,
 - kapitał z aktualizacji instrumentów dłużnych lub kapitałowych zakwalifikowanych do portfela „dostępne do sprzedaży”,
 - e) kapitał rezerwowy,
 - f) fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej;
- 2) pomniejszenia kapitału podstawowego Tier I:
- a) wartości niematerialne i prawne wycenione według wartości bilansowej ,
 - b) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do funduszy podstawowych Tier I, jeżeli KNF uznała, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,
 - c) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
 - d) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji,
 - e) strata z lat ubiegłych, strata w trakcie zatwierdzania, strata netto bieżącego okresu, w tym utworzone rezerwy i odpisy aktualizujące odnoszące się do odsetek, których skutki nie zostały odniesione na fundusze,
 - f) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności,
 - g) pozycje, które należy odliczyć od pozycji dodatkowych w Tier I, których wartość przekracza wartość kapitału dodatkowego Tier I;
 - h) dodatkowe korekty wartości jako 0,1% sumy wartości bezwzględnej aktywów i zobowiązań wycenionych według wartości godziwej;
- 3) kapitał dodatkowy Tier I, który stanowi:
- a) instrumenty kapitałowe spełniające warunki opisane w art. 52 CRR,
 - b) w ramach korekt okresu przejściowego – obligacje zaliczone do funduszy własnych Banku na podstawie Uchwały KNF nr 314/2009 z dnia 14 października 2009 r. w sprawie innych pozycji bilansu banku zaliczanych do funduszy podstawowych banku, ich wysokości, zakresu i warunków ich zaliczania do funduszy podstawowych banku;
- 4) pomniejszenia kapitału dodatkowego Tier I:
- a) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do dodatkowego kapitału podstawowego, jeżeli właściwy organ uznał, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,
 - b) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do dodatkowego kapitału podstawowego podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
 - c) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do dodatkowego kapitału podstawowego podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji,
 - d) pozycje, które należy odliczyć od pozycji Tier II, których wartość przekracza wartość kapitału Tier II.
3. Kapitał Tier II Banku obejmuje:

- 1) instrumenty kapitałowe spełniające warunki opisane w art. 63 CRR;
- 2) pożyczki podporządkowane;
- 3) rezerwę na ryzyko ogólne do wysokości 1,25% aktywów ważonych ryzykiem; którą Bank tworzy zgodnie z „Regulamin tworzenia rezerw na ryzyko ogólne Kujawskim Banku Spółdzielczym w Aleksandrowie Kujawskim”;
- 4) pomniejszenia kapitału Tier II:
 - a) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do kapitału Tier II, jeżeli właściwy organ uznał, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,
 - b) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do kapitału Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
 - c) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do kapitału Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji.

Bank wykazuje w funduszach własnych w ramach funduszu udziałowego bezpośrednio **udziały opłacone do dnia 28 czerwca 2013 roku.**

Bank zalicza do funduszy własnych udziały opłacone po dacie 28 czerwca 2013 roku po uzyskaniu zgody KNF.

Wypłata udziałów zaliczonych do funduszy własnych wymaga zgody KNF.

3. Informacja w zakresie instrumentów kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier i kapitału Tier II

Kujawski Bank Spółdzielczy w Aleksandrowie Kujawskim nie posiada instrumentów kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier i kapitału Tier II.

IV. Wymogi kapitałowe

1. Metoda szacowania kapitału wewnętrznego oraz przyjęty przez Bank poziom adekwatności kapitałowej

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Poziomem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy.

Bank wyznacza regulacyjny wymóg kapitałowy dla ryzyka:

- a) kredytowego, w oparciu o metodę standardową,
- b) operacyjnego, w oparciu o metodę wskaźnika bazowego,
- c) walutowego, w oparciu o metodę de mini mis.

Następnie Bank ocenia, czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe, operacyjne i walutowe i jeżeli jest to konieczne, to, zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego, oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na te ryzyka.

Kapitał wewnętrzny stanowi sumę regulacyjnego wymogu kapitałowego, dodatkowych wymogów kapitałowych oraz wymogów kapitałowych na pozostałe istotne rodzaje ryzyka obliczonych zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego.

Celem strategicznym Banku w zakresie poziomu adekwatności kapitałowej jest utrzymywanie relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych na maksymalnym poziomie 80%.

Na datę informacji relacja wynosiła 69,40%.

W 2018 roku Komisja Nadzoru Finansowego nie nałożyła na Bank obowiązku utrzymywania dodatkowych wymogów kapitałowych.

2. Regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe w podziale na kategorie ekspozycji

Wykaz ekspozycji w podziale na poszczególne kategorie ekspozycji jako 8% kwot ważonych ryzykiem, z podziałem na ekspozycje bilansowe i pozabilansowe

<i>Kategoria</i>	<i>Wartość aktywów ważonych ryzykiem (w zł)</i>	<i>Wymóg kapitałowy (w zł*)</i>
ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	-	-
ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	10 669 188,00	853 535,00
ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	14 232,00	1 139,00
ekspozycje wobec instytucji	1 190 729,00	95 258,00
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	6 467 527,00	517 402,00
ekspozycje detaliczne	29 582 406 ,00	2 366 592,00
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	41 719 709,00	3 337 577,00
ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 497 344,00	119 788,00
ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	-	-
ekspozycje kapitałowe	3 626 100,00	290 088,00
pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	-	-
inne pozycje	4 937 434,00	394 995,00
Razem regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe		7 976 374,00

*) wg sprawozdania COREP

Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) na dzień 31.12.2018 roku, bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego w podziale na klasy przedstawia poniższe zestawienie:

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2018r (w zł)	Średnia kwota w okresie od 31.12.2017r.do 31.12.2018r. (w zł)
1.	ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	984 847,23	929 783,77
2.	ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	55 225 942,20	42 259 257,53
3.	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	71 161,90	74 954,53
6.	ekspozycje wobec instytucji	39 578 821,01	43 764 188,76
7.	ekspozycje wobec przedsiębiorstw	8 830 651,61	9 937 844,36
8.	ekspozycje detaliczne	49 136 532,86	44 401 426,73
9.	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	52 757 537 09	60 093 475,53
10.	ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 026 932,03	1 358 668,79
11.	ekspozycje kapitałowe	3 626 100,00	3 626 100,00
16.	inne ekspozycje	11 171 959,93	10 753 402,37
	RAZEM	222 410 485,90	217 199 402,37

3. Łączne wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego, walutowego i operacyjnego

<i>Ryzyko</i>	<i>Regulacyjny wymóg kapitałowy tys. zł</i>
• kredytowe	7 976 374,00
• operacyjne	1 468 983,00
• walutowe	-
RAZEM	9 445 357,00

4. Wymogi w zakresie bufora antycyklicznego

Tabela poniżej przedstawia ujawnienia w zakresie bufora antycyklicznego na dzień 31.12.2018r.

Kwota specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego		
1	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	118.067 tys. zł
2	Specyficzny dla instytucji wskaźnik bufora antycyklicznego	0%
3	Wymóg w zakresie specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego	0%

V. Ryzyko kredytowe

1. Definicja dla należności przeterminowanych i zagrożonych, podejścia w zakresie korekt wartości i rezerw celowych/odpisów dotyczących odsetek, w tym również rezerwy na ryzyko

W ramach szacowania wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe badana jest klasa ekspozycji, której dotyczy niewykonanie zobowiązania.

Bank do tej kategorii zalicza ekspozycje, w przypadku których występuje przynajmniej jedna z poniższych sytuacji:

- 1) istnieje małe prawdopodobieństwo wywiązania się dłużnika w okresie jednego roku ze zobowiązań wobec Banku;
- 2) okres przeterminowania jest dłuższy niż 90 dni oraz przeterminowana kwota przekracza:
 - a) w przypadku ekspozycji detalicznych - 500 złotych,
 - b) w przypadku pozostałych klas ekspozycji - 3.000 złotych.

W sytuacji, gdy kredytobiorca posiada kilka ekspozycji, ale tylko części z nich dotyczy niewykonanie zobowiązania, do tej kategorii zaliczane są:

- 1) tylko ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania – w przypadku ekspozycji wobec klientów detalicznych;
- 2) wszystkie ekspozycje kredytobiorcy – w przypadku pozostałych klientów.

Należnościami zagrożonymi są ekspozycje kredytowe zaliczone do kategorii poniżej standardu, wątpliwej i straconej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Rozróżniamy następujące rodzaje należności zagrożonych:

1) W odniesieniu do ekspozycji kredytowych innych niż detaliczne:

- a) ekspozycje kredytowe „poniżej standardu” – obejmujące:
 - ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 3 miesiące i nie przekracza 6 miesięcy,
 - ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których sytuacja ekonomiczno-finansowa może stanowić zagrożenie terminowej spłaty ekspozycji;
- b) ekspozycje kredytowe „wątpliwe” – obejmujące:
 - ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 6 miesięcy i nie przekracza 12 miesięcy,
 - ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których sytuacja ekonomiczno-finansowa ulega znacznemu pogorszeniu, a zwłaszcza gdy ponoszone straty w sposób istotny naruszają ich kapitały (aktywa netto);
- b) ekspozycje kredytowe „stracone” – obejmujące:
 - ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 12 miesięcy,
 - ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których sytuacja ekonomiczno-finansowa pogorszyła się w sposób nieodwracalnie uniemożliwiający spłacenie długu,
 - ekspozycje kredytowe wobec dłużników, w stosunku do których ogłoszono upadłość lub w stosunku do których nastąpiło otwarcie likwidacji z

wyjątkiem, gdy następuje ona na podstawie przepisów o komercjalizacji i prywatyzacji,

- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, przeciwko którym bank złożył wnioski o wszczęcie postępowania egzekucyjnego,
- ekspozycje kredytowe kwestionowane przez dłużników na drodze postępowania sądowego,
- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których miejsce pobytu jest nieznane i których majątek nie został ujawniony;

2) W odniesieniu do ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych:

- a) Ekspozycje kredytowe „normalne” – obejmujące ekspozycje, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek nie przekracza 6 miesięcy,
- b) Ekspozycje kredytowe „stracone” – obejmujące:
 - ekspozycje kredytowe w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 6 miesięcy,
 - ekspozycje kredytowe wobec dłużników, przeciwko którym Bank złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego lub rozpoczął zaspokajanie się z przedmiotów zabezpieczeń w innym trybie,
 - ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których miejsce pobytu jest nieznane i których majątek nie został ujawniony,
 - ekspozycje kredytowe kwestionowane przez dłużników na drodze postępowania sądowego.

Bank tworzy rezerwy celowe na ekspozycje zagrożone oraz odpisy na odsetki od tych ekspozycji w wysokości:

- 20% w zakresie ekspozycji w kategorii poniżej standardu,
- 50% w zakresie ekspozycji w kategorii wątpliwej,
- 100% w zakresie ekspozycji w kategorii straconej,

po uwzględnieniu pomniejszeń podstawy naliczania rezerw i odpisów.

W Banku w 2018 roku nie była tworzona rezerwa na ryzyko ogólne.

2. Kategorie ekspozycji kredytowych

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące kategorie:

<i>Kategoria ekspozycji</i>	<i>wartość (w zł)</i>
wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	55 225 942,00
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	8 830 652,00
ekspozycje detaliczne	49 136 533,00
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	52 757 537,00
których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 026 932,00

3. Struktura geograficzna ekspozycji kredytowych

W zakresie struktury geograficznej przyjmuje się, że terenem działania Banku jest teren województwa kujawsko-pomorskiego. W ocenie Banku ryzyko kredytowe na terenie działania Banku jest jednorodne nie zachodzi potrzeba badania zaangażowania w poszczególne gminy bądź powiaty i województwa.

4. Struktura branżowa ekspozycji kredytowych

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące branże (według Polskiej Klasyfikacji Działalności, z wyłączeniem ekspozycji kredytowej wobec konsumentów):

<i>Branża</i>	<i>wartość (w zł) *</i>
Rolnictwo	80 943 215,00
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię , gaz , wodę	1 198 154,00
Handel hurtowy i detaliczny	2 455 693,00
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	1 411 865,00
Obsługa nieruchomości , wynajem i usługi związane z Prowadzeniem działalności gospodarczej	1 101 232,00
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenie społeczne i powszechnie Ubezpieczenie zdrowotne	58 956 165,00
Działalność usługowa , komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	714 431,00
Budownictwo	36 000,00
Inne	32 000,00

*wartość nominalna + pozabilans

5. Struktura ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności

Podział ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności przedstawia się następująco:

<i>Termin zapadalności</i>	<i>wartość tys. zł</i>
do 1 miesiąca	1 257,00
1 – 3 miesięcy	4 239,00
3 – 6 miesięcy	7 514,00
6 – 12 miesięcy	15 322,00
1 rok – 2 lat	22 703,00
2 lata – 5 lat	52 767,00
5 lat – 10 lat	38 402,00
10 lat – 20 lat	14 283,00
powyżej 20 lat	1 525,00

6. Zmiana stanu korekt i rezerw/odpisów z tytułu ekspozycji zagrożonych wraz z saldem początkowym i końcowym

Kategoria	Saldo początkowe		Saldo końcowe	
	Rezerwy celowe	Odpisy na odsetki	Rezerwy celowe	Odpisy na odsetki
<i>Poniżej standardu</i>	44 971,59 zł	0,00 zł	6 909,37 zł	47,14 zł
<i>Wątpliwe</i>	178 974,34 zł	4 487,28 zł	225 507,60 zł	291,08 zł
<i>Stracone</i>	36 647,62 zł	37 675,19 zł	228 044,16 zł	48 304,07 zł

VI. Techniki ograniczania ryzyka kredytowego

Techniki redukcji ryzyka kredytowego Bank stosuje w zakresie:

- 1) tworzenia rezerw celowych i odpisów na odsetki – w zakresie pomniejszania podstawy ich naliczania:

Rodzaj zabezpieczenia	Wartość ekspozycji kredytowych (bilansowa brutto) dla których Bank stosuje pomniejszenie podstawy naliczania rezerw celowych tys. zł
Hipoteka na nieruchomości komercyjnej	1.118,13

VII. Korzystanie z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI

Bank nie wykorzystuje oceny zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI.

VIII. Ryzyko rynkowe

Na datę wystąpienia informacji nie wystąpił wymóg w zakresie ryzyka walutowego.

IX. Ryzyko operacyjne

Bank wyznacza wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne metodą wskaźnika podstawowego.

Kwota wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka operacyjnego według stanu na datę sporządzania informacji wynosi 1.468,98 tys. zł.

Wartość strat brutto wynikających z ryzyka operacyjnego w 2018 roku w podziale na kategorie zdarzeń przedstawia się następująco:

<i>Kategoria zdarzenia</i>	<i>Wartość straty tys. zł</i>
1. Oszustwo wewnętrzne	-
2. Oszustwo zewnętrzne	-
3. Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	-
4. Klienci, produkty i praktyki operacyjne	5,35
5. Szkody związane z aktywami	-
6. Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	33,38
7. Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami	0,23

X. Ekspozycje kapitałowe

Kujawski Bank Spółdzielczy w Aleksandrowie Kujawskim na 31.12.2018r posiadał:

- 18 351 akcji Banku Zrzeszającego SGB – Banku S. A. w Poznaniu w kwocie 1 835,10 tys. zł o wartości nominalnej 100 zł za sztukę.
- z racji przynależności do Systemu Ochrony Instytucjonalnej IPS udział w Spółdzielni o wartości 1 tys. zł.

Rodzaj ekspozycji	Ilość akcji/udziałów	Wartość bilansowa (w tys. zł)	Cel nabycia
Akcje SGB – BANK S. A.	18 351	1 835,10	Przyczyny strategiczne

- Bankowe papiery wartościowe SGB – Bank S. A. serii C w ilości 60 szt. o wartości nominalnej 10 tys. zł każdy.
- Bankowe papiery wartościowe SGB – Bank S. A. serii D w ilości 150 szt. o wartości nominalnej 10 tys. zł każdy.
- Bankowe papiery wartościowe SGB – Bank S. A. serii F w ilości 1040 szt. o wartości nominalnej 1 tys. zł każdy.

Wyszczególnienie	Ilość akcji/udziałów	Wartość bilansowa 1 szt. (w tys. zł)	Cel nabycia
Bankowe papiery wartościowe SGB – BANK S. A. serii C WYEMITOWANYCH W DNIU 14.12.2012r.	60	10,00	Przyczyny strategiczne
Bankowe papiery wartościowe SGB – BANK S. A. serii D WYEMITOWANYCH W DNIU 13.12.2013r.	150	1,00	Przyczyny strategiczne
Bankowe papiery wartościowe SGB – BANK S. A. serii F WYEMITOWANYCH W DNIU 27.09.2017r.	1040	1,00	Przyczyny strategiczne

XI. Ryzyko stopy procentowej w portfelu niehandlowym

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w Banku ma charakter skonsolidowany (obejmuje łącznie wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku) oraz całościowy (uwzględniane są łącznie wszystkie istotne dla Banku rodzaje ryzyka stopy procentowej w powiązaniu z innymi rodzajami ryzyka bankowego).

Głównym celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest ograniczenie ryzyka utraty części dochodu odsetkowego na skutek zmiany rynkowej stóp procentowych oraz ryzyka niekorzystnej zmiany wartości rynkowej posiadanych przez Bank odsetkowych instrumentów finansowych. Przyjmuje się, że zmiana stóp procentowych sama w sobie nie jest źródłem potencjalnych strat dla Banku. Narażenie na negatywne oddziaływanie na wynik Banku związane jest z występującymi różnicami w wielkościach aktywów i pasywów przeszacowanych w poszczególnych przedziałach oraz nierównomiernej skali zmian poszczególnych stóp procentowych.

W ramach ryzyka stopy procentowej wyodrębniono 2 kategorie:

- ryzyko przeszacowania – niedopasowanie terminów najbliższej zmiany oprocentowania aktywów i pasywów,
- ryzyko bazowe – niedoskonałe powiązanie (korelacje) pomiędzy zmianami stóp bazowych stosowanych w Banku.

Do pomiaru narażenia na ryzyko stopy procentowej wykorzystano następujące metody:

- lukę przeszacowania,
- wynik odsetkowy,
- zaktualizowaną wartość ekonomiczną,
- analizę wskaźników ekonomicznych związanych z ryzykiem stopy.

Analiza luki jest pomiarem statystycznym, wynikającym z przyjętego założenia, że bilans i terminy przeszacowania na datę analizy nie zmieniają się w przyszłości. Luka przeszacowania stanowi podstawę do zastosowania metody wyniku odsetkowego pozwalającej na oszacowanie zmian wyniku odsetkowego dla pozycji o terminach przeszacowania do 12 miesięcy. Metoda zaktualizowanej wartości ekonomicznej pozwala, wykorzystując zdyskontowane luki dla poszczególnych przedziałów przeszacowania, na ocenę w jakim stopniu zmiana stóp procentowych wpływa na wartość ekonomiczną Banku.

Pomiar ryzyka przeszacowania dokonywany jest w oparciu o metodę wyniku odsetkowego przy założeniu że stopy procentowe wszystkich aktywów i pasywów w każdym przedziale przeszacowania zmieniają się o taką samą wielkość. Do wyliczeń, zakładając zmianę stóp procentowych, Bank uwzględnia opcję na limit górny i dolny tzn. ograniczenia polegające na wprowadzonych warunkach umownych, że stopa procentowa nie może wzrosnąć/zmaleć powyżej/poniżej określonego poziomu.

W oparciu o metodę wyniku odsetkowego Bank mierzy również ryzyko bazowe, uwzględniając równocześnie niedoskonałe powiązania zmian stóp referencyjnych. Miara niedoskonałości zmian stóp referencyjnych jest współczynnik korelacji.

Bank dąży do kształtowania struktury aktywów i pasywów oraz ich oprocentowania w taki sposób, by uzyskać optymalne efekty w zakresie poziomu wyniku odsetkowego wyznaczonego w planie finansowym, przy zakładanych zmianach stóp procentowych oraz w momencie realizacji nieoczekiwanej zmiany tych stóp.

W Banku występuje nadwyżka aktywów nad pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych, która wynosi 64,59% sumy bilansowej.

Bank przeprowadza test warunków skrajnych dla ryzyka stopy procentowej obejmujący łącznie dwa aspekty badania sytuacji szokowej, tj. w zakresie:

- Ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego łącznie, przy założeniu szokowej zmiany stóp procentowych o 200 p. b. oraz
- Wpływu zmian stóp procentowych o 200 p. b. na wartość ekonomiczną Banku.

W przypadku spadku stóp procentowych o 200 punktów bazowych wynik odsetkowy Banku w skali 12 miesięcy zmniejszy się o: 2.966 tys. zł, natomiast przy założeniu, że stopy procentowe wzrosną o 200 p. b. wynik odsetkowy wzrośnie o 2.655 tys. zł.

Na dzień 31.12.2018r wrażliwość wartości ekonomicznej Banku wynikająca ze wzrostu stóp procentowych o 200 p. b. wynosi 39 tys. zł, co stanowi 0,16% funduszy własnych, przy spadku stóp procentowych o 200 p. b. (-) 40 tys. zł, co stanowi 16% funduszy własnych.

Łączna zmiana wartości ekonomicznej i wyniku odsetkowego w przypadku wzrostu bądź spadku stóp procentowych w odniesieniu do funduszy własnych (dane w tys. zł):

Zmiana	Zmiana wyniku odsetkowego	Zmiana wartości ekonomicznej banku	Łączna zmiana	% FW
200 p. b.	2 655	39	2 694	10,90%
(-) 200 p. b.	(-) 2 966	(-) 40	(-) 3 006	(-) 12,16%

W procesie szacowania kapitału wewnętrznego Banku, uwzględnia się ryzyko stopy procentowej, które na 31 grudnia 2018 roku było istotne. Utworzony kapitał wewnętrzny wyniósł 2.472 tys. zł.

XII. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń

Zgodnie z zapisami Uchwały 258/2011 KNF z dnia 4 października 2011r. Bank opracował „Politykę zmiennych składników wynagradzania osób zajmujących stanowiska kierownicze w Kujawskim Banku Spółdzielczym w Aleksandrowie Kujawskim”. Obowiązująca na dzień 31.12.2018r. polityka została przyjęta Uchwałą Zarządu nr 152/ZA/2013 z dnia 24.10.2013r. i zatwierdzona Uchwałą RN nr 33/ZA/RN/2013 z 29.10.2013r. Do powyższej Rada Nadzorcza zatwierdziła I zmianę Uchwałą Nr 20/RN/2014 z dnia 26.06.2014r.

Dla celów niniejszej Polityki przyjmuje się, że osobami zajmującymi stanowiska kierownicze w Kujawskim Banku Spółdzielczym w rozumieniu Uchwały 258/2011 KNF i mającymi istotny wpływ na profil ryzyka banku są członkowie Zarządu i Główny Księgowy, który zakłada lokaty bankowe, odpowiada za zarządzanie bieżącą płynnością banku, dokonuje oceny ryzyka inwestowania środków w Banku Zrzeszającym.

Do obowiązującego w Banku systemu wynagradzania członków Zarządu i Głównego Księgowego wprowadzono zmienny składnik wynagradzania - regulaminową premię roczną przyznawaną na podstawie oceny efektów pracy przy zastosowaniu określonych w polityce kryteriów. Ocena efektów pracy członka Zarządu i Głównego Księgowego Banku dokonywana jest po zakończeniu roku obrotowego i obejmuje 3 lata, tzn. rok miniony oraz 2 poprzednie.

Wysokość premii rocznej nie może stanowić znaczącej części wynagrodzenia Członka Zarządu Banku i Głównego Księgowego.

Kryteriami oceny efektów pracy są:

- 1) jakość portfela kredytowego,
- 2) realizacja planu finansowego,
- 3) realizacja przyjętej strategii (kierunków działania).

Jakość portfela kredytowego mierzona jest procentowym udziałem kredytów zagrożonych (suma ekspozycji zaklasyfikowanych do 2, 3 i 4 grupy ryzyka) w portfelu kredytów udzielonych podmiotom niefinansowym.

Pozytywna ocena uwarunkowana jest od łącznego spełnienia następujących przesłanek:

- jakość portfela kredytowego, którego poziom nie może być wyższy od średniego poziomu w sektorze bankowym
- realizacja planu finansowego na poziomie nie niższym niż 90% planowanego wyniku netto - realizacja przyjętej Strategii Banku na podstawie oceny dokonanej przez Radę Nadzorczą.

Łączna kwota premii rocznej dla członków Zarządu i Głównego Księgowego Banku ustalana jest w wysokości 10% rocznego zweryfikowanego przez biegłego rewidenta wyniku finansowego netto z zastrzeżeniem, że wysokość premii nie może być większa niż 8,5% rocznego wynagrodzenia zasadniczego określonego dla każdego Członka Zarządu i Głównego Księgowego.

Zbiorcze informacje ilościowe dotyczące wysokości wynagrodzeń osób określonych w Polityce zmiennych składników wynagradzania wg stanu na dzień **31.12.2018r.**

a) Wynagrodzenie ogółem **za 2018r. – 770.543,33 zł** w tym poszczególne składniki:

- wynagrodzenie zasadnicze 632.466,67 zł
- dodatek stażowy 127.320,00 zł
- wynagrodzenie chorobowe 864,00 zł
- przychód z tytułu wykorzystania samochodu służbowego do celów prywatnych – wartość 9.892,66 zł.

Liczba osób otrzymujących wynagrodzenie - 4

b) **Zmienny składnik wynagrodzenia – regulaminowa premia roczna za 2017r.** wypłacona w 2018r.- **52.224,00 zł** wypłacona w gotówce, wypłata jednorazowa.

Stosunek stałych składników wynagrodzenia do składników zmiennych na dzień 31.12.2018r – 6,78%.

XIII. Ryzyko płynności

Zarządzanie ryzykiem płynności (jak opisano w części II.2) zostało podzielone na dwa poziomy:

- zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej, w ramach którego:
 - *komórka zarządzania „wolnymi środkami”* odpowiada za zarządzanie płynnością krótkoterminową -Główny Księgowy, Zespół Księgowości, Rozliczeń i Sprawozdawczości
 - *Oddziały Banku* odpowiadają za gromadzenie depozytów i udzielania kredytów
- za zarządzanie ryzykiem, w ramach którego *komórka monitorowania ryzyka* odpowiada za identyfikację, pomiar, kontrolę i sprawozdawanie – Zespół ds. Analiz Ryzyka.

Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych, ich łączna kwota powinna stanowić co najmniej 60% pasywów ogółem. Bank posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskiwania i utrzymywania depozytów.

Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania.

Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowym źródłem środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego;

W sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB, a także pozyskanie kredytu refinansowego w Narodowym Banku Polskim.

Bank jest członkiem Zrzeszenia SGB oraz Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB. W związku z tym, zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się zgodnie z zasadami ustalonymi w Zrzeszeniu i Systemie.

Bank Zrzeszający realizuje następujące zadania:

- 1) prowadzenie rozliczeń pieniężnych Banków Spółdzielczych,
- 2) zabezpieczanie Banków Spółdzielczych przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych,
- 3) zabezpieczanie płynności śróddziennej dla Banków Spółdzielczych,
- 4) prowadzenie rachunków bieżących Banków Spółdzielczych,
- 5) udzielanie kredytów w rachunku bieżącym Bankom Spółdzielczym zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego,
- 6) gromadzenie nadwyżek środków Banków Spółdzielczych,
- 7) prowadzenie rachunków Minimum Depozytowego,
- 8) utrzymywanie aktywów płynnych stanowiących pokrycie środków Minimum Depozytowego,
- 9) wyznaczanie i utrzymywanie zagregowanego wymogu pokrycia płynności (LCR),
- 10) pośredniczenie w zakupie przez Banki Spółdzielcze papierów wartościowych w ramach limitów ustalonych przez Spółdzielnię,
- 11) przeprowadzanie „zagregowanych” testów warunków skrajnych i awaryjnych planów płynności,
- 12) wsparcie Banków Spółdzielczych w zakresie narzędzi analitycznych służących pomiarowi ryzyka płynności, w tym wyznaczanie krzywej krańcowego kosztu finansowania.

Jednostka zarządzająca Systemem Ochrony realizuje następujące zadania:

- 1) udzielanie pomocy płynnościowej Uczestnikom, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Systemie Ochrony,
- 2) wyznaczanie minimalnego zasobu aktywów płynnych w Systemie Ochrony (m.in. poprzez aktualizację kwoty Minimum Depozytowego),
- 3) ustalanie limitów ryzyka płynności w Systemie Ochrony;
- 4) monitorowanie poziomu płynności Uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej,
- 5) prowadzenie wymiany informacji o ryzyku płynności pomiędzy Uczestnikami,
- 6) opracowanie procedur wzorcowych dotyczących zarządzania ryzykiem płynności.

Nadwyżki środków niewykorzystane na działalność kredytową lub nie przeznaczone przez Bank na zakup innych aktywów (w tym aktywów płynnych) gromadzi Bank Zrzeszający.

Bank może w inny sposób zagospodarować nadwyżkę środków tylko za zgodą Banku Zrzeszającego.

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank wykazywał nadwyżkę płynności (rozumianą jako maksymalna kwota środków, o którą mogą zostać zmniejszone aktywa płynne, aby regulacyjne miary płynności nie spadły poniżej wymaganego minimum:

<i>Nazwa nadwyżki</i>	<i>Wartość nadwyżki w tys. zł.</i>
LCR ponad minimum – nadwyżka aktywów płynnych	-

Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR przedstawiają się następująco:

<i>Nazwa</i>	<i>Wielkość</i>	<i>Obowiązujący poziom</i>
Nadzorcza miara płynności długoterminowej		
- współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi (B1/A5)	2,82	1,00
- współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,09	1,00
Wskaźnik LCR*	96,65	80%

* poziom określony w Grupowym Planie Naprawy jako krytyczny

Urealniona luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności przedstawiają się następująco (dane w tys. zł):

<i>Przedział płynności</i>	<i>do 1 miesiąca</i>	<i>od 1 do 3 miesięcy</i>	<i>od 3 do 6 miesięcy</i>
Luka bilansowa prosta	14 100,00	1 893,00	6 1478,00
Luka bilansowa skumulowana	16 142,00	6 178,00	19 236,00
Luka prosta (z pozabilansem)	11 165,00	1 893,00	6 178,00
Luka skumulowana(z pozabilansem)	10 272,00	6 178,00	19 236,00

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank posiadał możliwość skorzystania z następujących, dodatkowych źródeł finansowania: (wypisać z rejestru alternatywnych źródeł finansowania)

<i>Rodzaj</i>	<i>Kwota (zł)</i>	<i>Warunki dostępu</i>
otwarte niewykorzystane limity kredytu w rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym	-	w ciągu 1 dnia
otwarty niewykorzystany limit kredytu rewolwingowego w Banku Zrzeszającym	-	w ciągu 1 dnia
pożyczka płynnościowa z Funduszu Pomocowego	57 419 984,33	w sytuacji awaryjnej
lokata płynnościowa ze środków Minimum Depozytowego	148 342 684,08	w sytuacji awaryjnej

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych Banku,
- nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
- znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,
- konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów,

- niski stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku,
- niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie nie płynnych,
- ryzyko reputacji.

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące.

Bank ograniczania ryzyka płynności poprzez:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
- systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,
- przystąpienie do Systemu Ochrony SGB, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,
- utrzymywanie Minimum Depozytowego w Banku Zrzeszającym,
- określanie prognoz nadwyżki z uwzględnieniem dodatkowego bufora płynności.

Głównymi pojęciami stosowanymi w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności są:

- 1) baza depozytowa – zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych, z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym,
- 2) depozyty – baza depozytowa oraz zobowiązania terminowe i bieżące wobec instytucji rządowych lub samorządowych oraz podmiotów finansowych, z wyłączeniem banków;
- 3) płynność dzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych na zamknięcie dnia;
- 4) płynność bieżąca – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni;
- 5) płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
- 6) płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
- 7) płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
- 8) bufor płynności – oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem, „horyzoncie przeżycia”;

Bank wykorzystuje wyniki testów warunków skrajnych do: planowania awaryjnego, wyznaczania poziomu limitów, szacowania kapitału wewnętrznego, zmiany polityki płynnościowej Banku.

Awaryjne plany płynności zostały zintegrowane z testami warunków skrajnych poprzez wykorzystywanie testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy.

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniom na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów nieobciążonych lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:

- 1) sprzedaż wysokopłynnych aktywów (aktywa nieobciążone) lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych tymi aktywami,
- 2) dodatkowe źródła finansowania w postaci:
 - a) wykorzystania przyznanych linii kredytowych,
 - b) sprzedaży innych aktywów, w tym kredytów,
 - c) pozyskania niezabezpieczonego finansowania z Banku Zrzeszającego,
 - d) pozyskania pożyczki płynnościowej ze Spółdzielni.

Do aktywów nieobciążonych mogą być zaliczane aktywa, które spełniają wszystkie z wymienionych warunków:

- 1) brak obciążeń,
- 2) wysoka jakość kredytowa,
- 3) łatwa zbywalność,
- 4) brak prawnych, regulacyjnych i operacyjnych przeszkód do wykorzystania aktywów w celu pozyskania środków,
- 5) sprzedaż aktywa nie oznacza konieczności podejmowania nadzwyczajnych działań.

Bank utrzymuje aktywa nieobciążone (liczone według wartości bilansowej) na poziomie równym lub wyższym od wyznaczonego bufora płynności.

Z zakresu ryzyka płynności w Banku funkcjonuje system informacji zarządczej, który pozwala Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów,
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności,
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji,
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Raporty z ryzyka płynności dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością przynajmniej miesięczną, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością przynajmniej kwartalną.

System informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności zawiera m.in. dane na temat:

- 1) struktury źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów,
- 2) stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym oceny zagrożeń wynikających z nagłego wycofania depozytów internetowych i mobilnych, a także depozytów dla których Bank stosuje ponadprzeciętne stawki oprocentowania,
- 3) stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych;
- 4) wpływu pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności,
- 5) poziomu aktywów nieobciążonych,
- 6) analizy wskaźników płynności,
- 7) wyników testów warunków skrajnych,
- 8) ryzyka związanego z płynnością długoterminową,
- 9) wyników testów warunków skrajnych,
- 10) stopnia przestrzegania limitów.

XIV. Dźwignia finansowa

Bank kalkuluje wskaźnik dźwigni finansowej zgodnie z przepisami Rozporządzenia CRR jako miarę kapitału Tier 1 podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej Banku. Miarą ekspozycji całkowitej Banku jest suma wartości ekspozycji z tytułu wszystkich aktywów i pozycji pozabilansowych dotyczących finansowania oraz gwarancyjnych, z zastosowaniem współczynników konwersji, nieodliczonych pozycji aktywów i pasywów przy wyznaczaniu miary kapitału Tier 1. Miara wskaźnika wyrażana jest w procentach.

Wprowadzenie wskaźnika ma na celu ograniczenie nieadekwatnego w relacji do posiadanej bazy kapitałowej zadłużenia się banków. Dane do wyznaczania wskaźnika dźwigni uzgadniane są z sumą bilansową Banku skorygowaną o odsetki zastrzeżone.

Bank monitoruje i raportuje wskaźnik dźwigni w ramach raportów z adekwatności kapitałowej. Wymagany minimalny poziom wskaźnika wynosi 3% (wartość krytyczna wskaźnika wynikająca z Grupowego Planu Naprawy - Spółdzielczego Systemu Ochrony), poziom przyjęty w Banku – 8%. Ponadto w ramach zarządzania kapitałem Banku oraz w comiesięcznej analizie wskaźników kapitałowych przedstawianej Zarządowi Banku, kontrolowane są poziomy kapitałów Banku potrzebnych na pokrycie wymogów z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka. Przy obecnie przyjętych założeniach strategii zarządzania i planowania kapitałowego, Bank uznaje ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej jako nieistotne.

Poniższa tabela przedstawia kształtowanie się wskaźnika dźwigni na koniec 2018 roku:

Wskaźnik dźwigni	31.12.2018r	Poziom minimalny wymagany przepisami (wartość krytyczna)
Wskaźnik dźwigni - wykorzystując w pełni wprowadzoną definicję Kapitału Tier 1, obliczony jako średnia arytmetyczna	11,42%	3,00%

XV. Kontrola wewnętrzna

System kontroli wewnętrznej obejmuje wszystkie jednostki organizacyjne Banku i jest dostosowany do charakteru i profilu ryzyka i skali działalności Banku.

Zarząd Banku odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach/komórkach organizacyjnych banku, funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej który obejmuje funkcje kontroli i komórkę ds. zgodności.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej oraz odpowiedzialna jest za monitorowanie jego skuteczności.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony.

Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem, powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank. Komórki pierwszej linii obrony odpowiedzialne są za zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.

Na drugą linię obrony składa się zarządzanie przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach i komórkach organizacyjnych niezależne od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie. Druga linia obrony odpowiedzialna jest m.in. za monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych, przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych, ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych, matrycę funkcji kontroli, prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz raportowanie o tych nieprawidłowościach.

Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB. Audyt wewnętrzny odpowiedzialny jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiedni w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.

Celem systemu kontroli wewnętrznej Banku jest wspomaganie zarządzania Bankiem, realizacja wyznaczonych celów, w tym usprawnianie realizacji zadań Banku oraz zapewnienie bezpieczeństwa i stabilnego jego funkcjonowania, przyczyniające się w szczególności do zapewnienia:

1. skuteczności i efektywności działania Banku;
2. wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
3. przestrzeganie zasad zarządzania ryzykiem w banku;
4. zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi;

W ramach systemu kontroli wewnętrznej w Banku wyodrębniona jest:

1. funkcja kontroli, na którą składają się wszystkie mechanizmy kontrolne w procesach funkcjonujących w Banku, niezależne monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych oraz raportowanie w ramach funkcji kontroli,
2. komórka ds. zgodności, której zadaniem jest identyfikacja, ocena, kontrola i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności banku z przepisami zewnętrznymi, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie,
3. niezależna komórka audytu wewnętrznego – komórka Spółdzielni wykonująca zadania związane z przeprowadzaniem audytu w systemie Ochrony.

Na wszystkich poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej stosowane są odpowiednie mechanizmy kontrolne lub niezależne monitorowanie ich przestrzeganie.

Mechanizmy kontrolne przyjęte w Banku wbudowane są w funkcjonujące procesy, czynności, w codzienną działalność operacyjną Banku. Proces projektowania, zatwierdzania i wprowadzania w banku mechanizmów kontrolnych jest odpowiednio udokumentowany i umożliwia przypisanie komórkom organizacyjnym odpowiedzialności za realizację zadań w poszczególnych etapach tego procesu.

W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania pionowego poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony oraz poziomego poprzez rozdzielenie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii. Za monitorowanie odpowiednio: poziome (weryfikacja bieżąca, testowanie) w ramach danej linii odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy w tym dyrektorzy /kierownicy jednostek /komórek organizacyjnych Banku oraz pionowe pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony odpowiadają Kierownicy zespołów Centrali lub stanowiska w Centrali oraz komórka ds. zgodności. Monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych obejmuje weryfikacje bieżącą i testowanie w ramach monitorowanie pionowego i poziomego z uwzględnieniem:

- celów systemu kontroli wewnętrznej;
- złożoności procesów, w tym zwłaszcza procesów istotnych;
- liczby, rodzaju i stopnia złożoności mechanizmów kontrolnych;
- ryzyka istnienia nieprawidłowości;
- zasobów poszczególnych linii obrony, w tym kwalifikacji, doświadczenia i umiejętności pracowników tych linii;
- zasady proporcjonalności.

Podstawowym narzędziem do operacyjnego zarządzania systemem kontroli w Banku jest matryca funkcji kontroli, w której powiązано cele ogólne systemu kontroli wewnętrznej i wyodrębnione w ich ramach cele szczegółowe z procesami istotnymi wraz z wpisanymi w te procesy kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem tych mechanizmów.

Bank określił kategorie nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej, biorąc pod uwagę ich negatywny wpływ na zapewnienie osiągnięcia określonych celów systemu kontroli wewnętrznej. Nadanie odpowiedniej kategorii nieprawidłowości stwierdzonej, w ramach niezależnego monitorowania, polega na oszacowaniu poziomu ryzyka związanego z tą nieprawidłowością. W Banku prowadzony jest rejestr wszystkich nieprawidłowości znaczących i krytycznych. Wykryte w ramach pierwszej linii obrony nieprawidłowości znaczące lub krytyczne, są niezwłocznie raportowane do komórki organizacyjnej drugiej linii obrony, odpowiedzialnej za niezależne monitorowanie procesu, w ramach którego zaistniała dana nieprawidłowość znacząca lub krytyczna, a w przypadku nieprawidłowości krytycznych również do Zarządu Banku oraz komórki audytu wewnętrznego. Stwierdzone w ramach drugiej linii obrony nieprawidłowości znaczące lub krytyczne, są niezwłocznie raportowane do

Zarządu Banku i Rady Nadzorczej, a w przypadku nieprawidłowości krytycznych również do komórki audytu wewnętrznego.

Zarząd i Rada Nadzorcza otrzymuje w okresach o półrocznych informację o wynikach testowania pionowego i poziomego przestrzegania kluczowych mechanizmów kontrolnych z uwzględnieniem m.in. zestawienia wykrytych nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz informacji dotyczących efektów działań podjętych w celu usunięcia tych nieprawidłowości.

Zgodnie z Umową Systemu Ochrony komórka audytu wewnętrznego przygotowuje syntetyczną informację o najistotniejszych nieprawidłowościach, stwierdzanych w trakcie audytów wewnętrznych i w okresach półrocznych przekazuje do Banku. Bank wykorzystuje ww. informacje w celu poprawy jakości wykonywanych usług i obniżenia poziomu ryzyka prowadzonej działalności.

Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym funkcji kontroli, komórki ds. zgodności oraz wyników audytu przeprowadzonego przez komórkę audytu wewnętrznego. Dokonując oceny, Rada Nadzorcza bierze pod uwagę informacje przekazane przez Zarząd o sposobie wypełniania zadań przez pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz komórki ds. zgodności ze szczególnym uwzględnieniem:

- adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zapewnieniu osiągnięcia każdego z celów systemu kontroli wewnętrznej;
- skali i charakterze nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz najważniejszych działań zmierzających do usunięcia tych nieprawidłowości, w tym o podjętych środkach naprawczych i dyscyplinujących;
- zapewnienie niezależności komórce ds. zgodności;
- zapewnienie środków finansowych niezbędnych do skutecznego wykonywania przez pracownika komórki zgodności oraz systematycznego podnoszenia kwalifikacji oraz zdobywania doświadczenia i umiejętności przez pracownika tej komórki.

XVI. Aktywa obciążone/nieobciążone

Tabela niżej przedstawia kwotę aktywów obciążonych i wolnych od obciążeń wg stanu na 31.12.2018r.

dane w tys. zł

Aktywa		<i>Wartość bilansowa aktywów obciążonych</i>	<i>Wartość godziwa aktywów obciążonych</i>	<i>Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń</i>	<i>Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń</i>
		010	040	060	090
010	Aktywa Banku	-		213 236	
030	Instrumenty kapitałowe	-	-	1 836	1 836
040	Dłużne papiery wartościowe	-	-	1 800	1 800
120	Inne aktywa	-		11 171	

Zarząd Kujawskiego Banku Spółdzielczego w Aleksandrowie Kujawskim zatwierdza informację z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału wg stanu na 31.12.2018 rok:

PREZES ZARZĄDU

Józef Szmelter

Prezes Zarządu – Józef Szmelter.....

Wiceprezes Zarządu

Ewa Dulczewska

Wiceprezes Zarządu – Ewa Dulczewska.....

Wiceprezes Zarządu

Paweł Błachowicz

Wiceprezes Zarządu – Paweł Błachowicz.....

Aleksandrów Kujawski, dnia 14.05.2019r.